

«اقتصاد هم نیازمند امنیت است، بنای اقتصادی کشور هم بایستی بر یک بنیاد امنیت نهادده بشود»

مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)

تقویت امنیت اقتصادی، زمینه رونق تولید ملی، گسترش سرمایه‌گذاری، بهبود فضای کسب‌وکار، بهبود وضعیت معیشتی مردم و عدالت اجتماعی را فراهم می‌نماید. از این‌رو، رصد و پایش عوامل اثرگذار بر آن از الزام‌ها و اولویت‌های سیاست‌گذاری در حوزه اقتصاد و امنیت به شمار می‌رود. پژوهش‌کننده امنیت اقتصادی تدبیر با توجه به اهمیت نظام بودجه‌ریزی و تراز بودن آن در ارتقای امنیت اقتصادی، در این شماره از ماهنامه ابعاد مختلف لایحه بودجه ۱۴۰۳، را به شرح زیر ارائه می‌کند:

در مقاله اول، کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است. در این مقاله، اجزای کلی بودجه، ارقام اصلی و کلان بودجه مورد بررسی قرار گرفته و در مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۲ مقایسه و تحلیل شده است.

عوارض و مالیات از جمله مهم‌ترین منابع برای تأمین مالی هزینه‌های دولت به شمار می‌آید. با توجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها و جریان درآمدهای نفتی، در لایحه بودجه ۱۴۰۳ به این بخش از درآمدهای دولت توجه ویژه شده که در مقاله دوم به بندهای مختلف عوارض و مالیات پرداخته شده است.

در نتیجه بی‌ثباتی‌های اقتصادی از یک سو و فشارهای ناشی از تحریم‌ها از سوی دیگر، بخش صنعت و معدن کشور بیش از سایر بخش‌های اقتصادی با مشکلات جدی مواجه شده است. با توجه به ضرورت حمایت از این بخش در راستای دستیابی به اهداف رشد اقتصادی کشور، در قالب بندهای مختلف، سیاست‌های دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ در حوزه صنعت و معدن مورد توجه قرار گرفته است. در مقاله سوم به این موضوع پرداخته شده است.

کشاورزی در کنار سایر بخش‌های اقتصادی نه‌تنها برای کاهش آسیب‌پذیری اقتصادی مهم و ضروری تلقی می‌شود، بلکه این بخش در راستای تأمین امنیت غذایی و در نهایت امنیت اقتصادی کشور مهم و کلیدی به شمار می‌آید. یکی از نهادهای کلیدی در این بخش، آب می‌باشد که در قالب بندهای مختلف لایحه بودجه به بحث آب و کشاورزی پرداخته شده است. در مقاله چهارم، ابعاد مختلف این حوزه تحلیل شده است.

نفت و گاز برای تأمین بخشی از هزینه‌های دولت از یک سو و تأمین امنیت انرژی از سوی دیگر، برای اقتصاد کشور حیاتی به شمار می‌آید. در لایحه بودجه ۱۴۰۳، بندهای متعددی در راستای حمایت و توسعه بخش نفت و گاز کشور مطرح شده است. در مقاله پنجم، به این موضوع پرداخته شده است.

اشتغال از جمله اهداف کلان اقتصادی کشور به شمار می‌آید. طبق روال سال‌های گذشته، همواره دولت‌ها در قالب لایحه بودجه سالانه در راستای دستیابی به اهداف اشتغال‌زایی در کشور، بندهایی را مدنظر قرار می‌دهند. در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نیز دولت همانند چارچوب سال‌های گذشته، توجه ویژه به بخش اشتغال نموده است. در مقاله ششم، موضوع اشتغال در لایحه بودجه ۱۴۰۳، تحلیل شده است.

هدف‌مندی‌سازی یارانه‌ها از ابتدای دهه ۱۳۹۰ به‌عنوان یک بخش جدایی‌ناپذیر از بودجه سالانه کشور طبقه‌بندی شده است. با توجه به هزینه‌های این بخش از یک سو و اهداف مدنظر این بخش از سوی دیگر، در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نیز همچنان هدف‌مندی‌سازی یارانه‌ها، مورد توجه دولت بوده است. در مقاله هفتم، ابعاد مختلف این موضوع بررسی شده است.

مسکن از جمله نیازهای اولیه برای رفاه اقتصادی جامعه به شمار می‌آید. در نتیجه بی‌ثباتی‌های اقتصادی در سال‌های اخیر، دستیابی به مسکن مناسب برای بیشتر اقشار جامعه به‌عنوان مساله اصلی مطرح شده است. در لایحه بودجه ۱۴۰۳ دولت تلاش کرده است این چالش رفاهی جامعه را مدنظر قرار دهد. در مقاله پایانی، به ابعاد مختلف بخش مسکن در لایحه بودجه، پرداخته شده است.

لازم به ذکر است ماهنامه امنیت اقتصادی با تکیه بر مطالعات بین‌رشته‌ای و با در نظر گرفتن روابط و آثار سایر متغیرها، امنیت اقتصادی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. امید است مقاله‌های ارایه شده در افزایش اثربخشی سیاست‌ها و ارتقای امنیت اقتصادی کشور مفید واقع شوند.